Европейски парламент
2024-2029

Комисия по външни работи

2025/2250(INI)

16.2.2026

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно доклада на Комисията за Албания за 2025 г.
(2025/2250(INI))

Комисия по външни работи

Докладчик: Андреас Шидер

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....3

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....8

ПРИЛОЖЕНИЕ: ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ИНФОРМАЦИЯ.....9

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно доклада на Комисията за Албания за 2025 г.
(2025/2250(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Република Албания, от друга страна[1],

– като взе предвид кандидатурата на Албания за членство в ЕС, внесена на 24 април 2009 г.,

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/1529 на Европейския парламент и на Съвета от 15 септември 2021 г. за създаване на Инструмент за предприсъединителна помощ (ИПП III)[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1449 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за създаване на Инструмента за реформи и растеж за Западните Балкани[3],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 5 февруари 2020 г., озаглавено „Засилване на процеса на разширяване — надеждна перспектива за членство в ЕС за Западните Балкани“ (COM(2020)0057),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 8 ноември 2023 г., озаглавено „Нов план за растеж за Западните Балкани“ (COM(2023)0691),

– като взе предвид програмата за реформи на Албания, представена в рамките на Инструмента на ЕС за реформи и растеж и одобрена от Комисията на 23 октомври 2024 г.,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 8 юли 2025 г., озаглавено „Доклад относно върховенството на закона за 2025 г.“ (COM(2025)0900), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Доклад относно върховенството на закона за 2025 г. – Глави по държави: ситуацията в областта на върховенството на закона в Албания“ (SWD(2025)0928),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 4 ноември 2025 г., озаглавено „Съобщение относно политиката на ЕС по въпросите на разширяването – 2025 г.“ (COM(2025)0690), придружено от работния документ на службите на Комисията, озаглавен „Albania 2025 Report“ (Доклад за Албания за 2025 г., (SWD(2025)0750),

– като взе предвид окончателния доклад от 23 октомври 2025 г. на мисията за

[1] ОВ L 107, 28.4.2009 г., стр. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
[2] ОВ L 330, 20.9.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] ОВ L, 2024/1449, 24.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

наблюдение на избори на Бюрото за демократични институции и права на човека (БДИПЧ) към Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) във връзка с парламентарните избори в Албания на 11 май 2025 г.,

– като взе предвид декларацията от срещата на върха ЕС – Западни Балкани, проведена в Брюксел на 17 декември 2025 г.,

– като взе предвид предходните си резолюции относно Албания,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A10-0000/2026),

А. като има предвид, че разширяването на ЕС продължава да бъде стратегическа инвестиция в мира, сигурността, стабилността и демократичното и социално-икономическото развитие на целия европейски континент;

Б. като има предвид, че Албания поддържа ясна стратегическа ориентация към членство в ЕС и демонстрира пълно привеждане в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) на ЕС;

В. като има предвид, че Албания е страна – кандидатка за членство в ЕС, от 2014 г. насам, която започна преговори за присъединяване през юли 2022 г., успешно приключи процеса на скрининг през ноември 2023 г. и отвори всички преговорни клъстери между 15 октомври 2024 г. и 17 ноември 2025 г.;

Г. като има предвид, че в доклада на Комисията от 2025 г. относно Албания се потвърждава, че страната продължава да постига напредък в повечето области, свързани с присъединяването, като същевременно се подчертава необходимостта от по-задълбочени, по-последователни и необратими реформи;

Д. като има предвид, че надеждността на процеса на разширяване зависи от строги условия, основан на заслуги напредък и ефективно изпълнение на реформите, а не само от официалното приемане на законодателство;

Е. като има предвид, че укрепването на демократичните институции, независимостта на съдебната власт, усилията за борба с корупцията, свободата на медиите и основните права продължава да бъде от съществено значение за пътя на присъединяване на Албания;

Ж. като има предвид, че препоръките на ОССЕ/БДИПЧ за по-нататъшно подобряване на провеждането на избори в Албания все още не са изцяло изпълнени;

1. приветства изключителния ангажимент на Албания за интеграция в ЕС, основан на консенсус между всички политически партии и огромна подкрепа сред гражданите, и приветства факта, че Албания отвори всички клъстери от преговори за присъединяване само в рамките на 13 месеца;

2. приветства амбицията на Албания за приключване на преговорите за присъединяване до края на 2027 г. и бързия напредък, постигнат през последните

години; подчертава необходимостта от гарантиране на цялостно прилагане на законодателството;

3. отбелязва, че Комисията оценява избирателната рамка на Албания като до голяма степен подходяща за провеждане на конкурентни избори, като същевременно отново изразява опасения, свързани с нееднаквите условия на конкуренция, злоупотребата с административни ресурси, твърденията за купуване на гласове и натиска върху гласоподавателите; поради това призовава мнозинството и опозицията да се стремят конструктивно и приобщаващо към всеобхватна избирателна реформа, в тясно сътрудничество с гражданското общество, и да изпълнят изцяло оставащите препоръки на ОССЕ/БДИПЧ и Венецианската комисия достатъчно време преди бъдещите изборни цикли;

4. изразява загриженост относно продължаващата политическа поляризация и конфронтационен политически дискурс, които подкопават парламентарния контрол, общественото доверие и ефективното функциониране на демократичните институции;

5. насърчава по-строг парламентарен контрол върху изпълнителната власт, по-голяма прозрачност на законодателните процедури и по-съдържателни консултации с организациите на гражданското общество, социалните партньори и независимите институции;

Върховенство на закона, съдебна система и борба с корупцията

6. приветства продължаващото прилагане на процеса на съдебна реформа, включително проверката на съдиите и прокурорите, което допринесе за повишаване на отчетността и почтеността в съдебната система; отбелязва обаче продължаващите предизвикателства, свързани със съдебната ефикасност, натрупаните висящи дела, последователността на съдебната практика и опитите за упражняване на неправомерно влияние;

7. призовава за по-нататъшно укрепване на органите за управление на съдебната власт, като се гарантира тяхната независимост, прозрачност и професионален капацитет, както и за устойчиви инвестиции в съдебната инфраструктура и цифровизацията;

8. подчертава, че корупцията продължава да буди сериозно безпокойство и че въпреки напредъка в правната и институционалната рамка Албания трябва допълнително да консолидира резултатите си по отношение на разследванията, наказателните преследвания и окончателните присъди, особено по дела за корупция по високите етажи на властта;

9. настоява, че корупцията трябва да бъде преодолявана на всички равнища, за да се укрепи доверието на гражданите в държавните институции и да се даде възможност за предсказуема бизнес среда;

10. подчертава значението на ефективната борба с организираната престъпност, включително изпирането на пари и мрежите за трафик на наркотици, и призовава за засилено сътрудничество с агенции на ЕС като Европол и Евроюст;

Основни права и свобода на медиите

11. призовава за допълнителни усилия за защита на свободата на изразяване и медийния плурализъм, включително по-голяма прозрачност на възможните конфликти на интереси на собствениците на медии, гаранции срещу политически и икономически натиск върху журналисти и ефективно разследване на заплахи и нападения срещу медийни специалисти;

12. насърчава Албания да укрепи институционалната рамка за защита на малцинствата и уязвимите групи, включително ромите и гюптите, хората с увреждания, работниците мигранти и ЛГБТИК + лицата, и да гарантира ефективното прилагане на законодателството за борба с дискриминацията; изразява загриженост във връзка с насочената срещу свързаните с аспектите на пола реторика (анти-джендър реториката), която присъства в политическия дискурс;

13. подчертава необходимостта от подобряване на достъпа до правосъдие, особено за уязвимите и маргинализираните групи;

Реформа на публичната администрация и управлението

14. признава напредъка в реформата на публичната администрация, включително стратегическото планиране и координация; подчертава обаче, че са необходими допълнителни усилия, за да се гарантира основано на заслуги набиране на персонал и деполитизиране на държавната служба;

15. призовава за по-добро планиране на политиките, основано на факти вземане на решения и прозрачни бюджетни процеси, включително засилен парламентарен контрол върху публичните финанси;

Социално-икономически реформи и околна среда

16. приветства ангажимента на Албания за изпълнение на плана на ЕС за растеж за Западните Балкани; отбелязва обаче, че продължават да съществуват структурни слабости, включително сивата икономика, ограниченият растеж на производителността и трудната бизнес среда; отново посочва значението на подобряването на транспортната инфраструктура в държавите от Западните балкани и развитието на връзки с държавите – членки на ЕС;

17. подчертава значението на инвестициите в образованието, развитието на умения и иновациите в подкрепа на устойчивия растеж и социалното сближаване;

18. подчертава ключовото значение на истинския социален диалог за предоставяне на ползите от разширяването на различни слоеве от населението; изразява съжаление относно ниската честота на заседанията на Националния съвет по труда; призовава за укрепване на тристранния процес на консултации, включително подходящо представителство на профсъюзите; подчертава необходимостта от допълнителна подкрепа за изграждането на капацитет на социалните партньори;

19. отбелязва със загриженост оценката на Комисията, че през изминалата година не

е постигнат напредък по отношение на околната среда и изменението на климата;

Външна политика и регионално сътрудничество

20. приветства продължаващото пълно привеждане на Албания в съответствие с общата външна политика и политика на сигурност на ЕС, включително ограничителните мерки, продължаващото участие на Албания в мисии и операции по линия на ОПСО и конструктивната ѝ роля за насърчаване на регионалната стабилност;

21. подчертава значението на добросъседските отношения и регионалното сътрудничество като основни компоненти на процеса на разширяване и приветства активното участие на Албания в регионални инициативи;

Подпомагане от ЕС

22. приветства финансовата и техническата помощ от ЕС за Албания по линия на ИПП III и Инструмента за реформи и растеж и подчертава, че тази подкрепа трябва да остане тясно свързана с конкретното изпълнение на реформите и измеримите резултати;

°

° °

23. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на председателя на Европейския съвет, на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Европейския съюз по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на президента, правителството и парламента на Република Албания.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

В доклада се прави оценка на актуалното състояние и последните събития по отношение на напредъка на Албания в присъединяването ѝ към ЕС. Той включва отговора на Парламента на доклада на Комисията за разширяването от 2025 г.

Албания е страна кандидатка за членство в ЕС от 2014 г., започна преговори за присъединяване през юли 2022 г., приключи успешно процеса на скрининг през ноември 2023 г. и отвори всички преговорни клъстери между 15 октомври 2024 г. и 17 ноември 2025 г. за рекордно кратък срок от малко повече от година.

През тази и следващата година Албания ще трябва да поддържа набраната инерция, за да постигне целта си да бъде готова за присъединяване към ЕС до края на 2027 г. Това ще позволи на държавите членки да пристъпят към ратифицирането на договора за присъединяване на Албания към ЕС до края на десетилетието. На този следващ етап ефективното изпълнение на приетите реформи на място ще бъде от съществено значение.

В настоящия доклад се прави оценка на напредъка на Албания по отношение на демократичните ѝ институции, свободата на медиите, участието на гражданското общество, основните права, принципите на правовата държава, социално-икономическите реформи, околната среда, регионалното сътрудничество и външната политика.

Въпреки постигнатия напредък Албания все още е изправена пред няколко предизвикателства, като например преодоляване на вътрешната политическа поляризация и подобряване на политическата култура, укрепване на принципите на правовата държава и консолидиране на реформите за борба с корупцията.

В тазгодишния доклад се поставя специален акцент върху социално-икономическите реформи и се подчертава ключовото значение на истинския социален диалог за осигуряването на ползи от разширяването за всички слоеве от населението.

ПРИЛОЖЕНИЕ: ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

В съответствие с член 8 от приложение I към Правилника за дейността докладчикът декларира, че в доклада е включена информация по свързани с предмета на досието въпроси, която в хода на изготвяне на проекта на доклад е била предоставена от следните представители на интереси, попадащи в обхвата на Междуинституционалното споразумение за задължителен регистър за прозрачност[1], или от следните представители на публични органи на трети държави, включително техните дипломатически мисии и посолства:

1. Представители на интереси, попадащи в обхвата на Междуинституционалното споразумение за задължителен регистър за прозрачност
2. Представители на публични органи на трети държави, включително техните дипломатически мисии и посолства
Government of Republic of Albania
Members of Parliament of the Republic of Albania

Списъкът по-горе е изготвен в рамките на изключителната отговорност на докладчика.

Когато физически лица са идентифицирани в списъка по име, по функция или и по двете, докладчикът декларира, че на съответните физически лица е представено Съобщение за защита на данните № 484 на Европейския парламент (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), в което се определят приложимите условия за обработването на техните лични данни и правата, свързани с това обработване.

[1] Междуинституционално споразумение от 20 май 2021 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за задължителен регистър за прозрачност (ОВ L 207, 11.6.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).